

Vereniging Buitengewoon Groen bestaat 20 jaar

‘Volop perspectief’

“We zijn misschien een kleine speler,” zegt Jan Koelinga, voorzitter van de Vereniging Buitengewoon Groen, “maar we zijn groot omdat we al die scholengemeenschappen achter de vereniging hebben.” De vereniging bestaat nu twintig jaar.

De Vereniging Buitengewoon Groen (VBG) had haar jaarlijkse bijeenkomst op 20 maart in Burgers’ Zoo, met zo’n tachtig vertegenwoordigers van de 34 aangesloten scholen met vmbo groen. Een paar weken later is het bestuur voor dit interview op het Van Lodenstein College in Hoevelaken. Clasiën Grootendorst, vice-voorzitter van de VBG, is hier teammanager groen. Jan Koelinga, voorzitter, is vanuit de Melanchthon Business School in Bleiswijk gekomen waar hij directeur is van twee

vestigingen en ook van het mbo-deel dat onder Edudelta valt. Cees de Jong, secretaris, komt later. Hij heeft een gesprek gehad op een van de scholen van de VBG, de christelijke scholengemeenschap Anna Maria van Schurman in Franeker. “De vereniging begon als een kleine club”, zegt Koelinga. “Nu dekken we heel Nederland af: alle scholengemeenschappen met een groene licentie die ook daadwerkelijk groen vmbo verzorgen, zijn aangesloten.” De geschiedenis van de VBG begint

De VBG vierde haar jubileum in Burgers’ Zoo

kort na de aoc-vorming. Om verschillende redenen kozen veertig vmbo-groenscholen voor aansluiting bij een scholengemeenschap waar leerlingen in de bovenbouw ook vmbo-onderwijs in zorg en welzijn, techniek en economie konden volgen.

Koelinga en Grootendorst die beiden ongeveer tien jaar in het bestuur zitten – Koelinga volgde in 2005 Henk van Doorn op als voorzitter – twijfelen over de naam van de man die de scholen stimuleerde tot fusie. “Toon Vercauteren,” zegt De Jong later, “als procescoördinator op het ministerie van LNV was hij verantwoordelijk voor de aoc-vorming.”

Als reactie op de aoc-vorming ontstond de ‘Vereniging voor Agrarisch Onderwijs buiten AOC’s’, zoals de VBG aanvankelijk heette. Van de kleine groene afdelingen zou de stem zonder de samenwerking ongetwijfeld wegvallen. In totaal tellen ze nu ongeveer 1750 leerlingen in de bovenbouw, uiteenlopend van zo’n 20 tot 170 groene leerlingen. Er werken rond de 140 vakdocenten op de VBG-scholen. “Heel gedreven en betrokken mensen”, verzekert Grootendorst.

Allrounders

Is het onderwijsleven voor deze mensen anders dan voor vakdocenten op een aoc? Die hebben immers veel meer collega’s in het vak en ook gespecialiseerde mensen die nadenken over intersectoraal en groen, Groen Proeven en al die andere ontwikkelingen in groen onderwijs. Moet een VBG-vakdocent zich meer met beleid bezighouden dan een collega op een aoc? “Ze staan dicht bij het beleid”, denkt De Jong. “Het zijn misschien noodgedwongen meer allrounders dan vakdocenten op een aoc en moeten meer initiatief tonen”, denkt Grootendorst.

Aan de andere kant worden beleidstaken voor alle VBG-scholen centraal door het secretariaat en het bestuur van de VBG ingevuld. Zo ging het bezoek van De Jong in Franeker over het meerjarig investeringsprogramma (MIP). “Op een aoc wordt dat op het bestuursbureau in orde gemaakt. Als je als school maar een kleine groene afdeling hebt, heb je daar toch minder expertise in.”

Een andere vraag die intrigeert, is of het toeval is dat er zoveel scholen met een christelijke identiteit bij zitten. Melanchthon is een christelijke scholengemeenschap en het Van Lodenstein College is reformatorisch. Koelinga inventariseert en denkt dat van de 34 VBG-scholen zeker de helft een christelijke identiteit heeft. “Het zal niet veel

*V.l.n.r Jan Koelinga,
Cees de Jong en
Clasien
Grootendorst: “We
zijn groot omdat we
al die scholengemeen-
schappen achter ons
hebben”*

scholen met de situatie op de aoc’s”, denkt hij. Het Christelijk Pedagogisch Studiecentrum (CPS) is tot nu toe de leverancier van secretarissen voor de VBG. Na Wim Bosch en Arie Oudenes is Cees de Jong al tien jaar secretaris.

Mogelijk sloten scholen zich destijds bijvoorbeeld liever aan bij een christelijke scholengemeenschap dan bij een aoc waar die identiteit onder druk zou kunnen komen. En misschien was er nog invloed van de katholieke en protestantse standsorganisaties die zoveel landbouwscholen hebben opgezet. Opvallend is ook dat er behalve in het midden van het land zoveel VBG-scholen in oostelijk Noord-Brabant zitten. Helicon Opleidingen heeft hier ‘slechts’ vier vmbo-scholen en die zitten vooral in de steden.

Hoe dan ook, liever dan de overwegend christelijke identiteit van de aangesloten scholen, benadrukt het bestuur de groene verbinding. Er waren allerlei redenen om je niet aan te sluiten bij aoc’s, denkt De Jong. “Bijvoorbeeld omdat ze meer zagen in de breedte van een scholengemeenschap, zoals Henk van Doorn van CSG Groen van Prinsterer, een van de fusiepartners van wat nu De Meerwaarde in Barneveld is.”

Hoofdjes

De vereniging zorgt voor verbinding en contact. “Omdat het vaak relatief kleine afdelingen zijn, waarderen de vakdocenten het zeer als ze in regionaal verband andere vakdocenten tegenkomen. “We organiseren ook een jaarlijkse studie-

*‘Wat wij
willen, is
jongeren
motiveren
voor groen’*

Doorstroom naar groen mbo is op VBG-scholen hoger dan binnen aoc's

reis, dit jaar naar Spanje”, vult Grootendorst aan. “Het thema sluit altijd aan op de actualiteit bij de VBG-scholen,” zegt De Jong. Dat is nu urbaan groen.

Behalve onderling is er ook wel contact met de aoc's, bevestigt Koelinga. “Maar vaak zijn die toch wel sterk op zichzelf gericht.” Bij Melanchton is er samenwerking omdat ze twee jaar geleden een groen lyceum zijn gestart. “We noemen dat een vhbo en organiseren het samen met Edudelta. In vijf jaar tijd kunnen leerlingen met een havo- of vwo-advies een mbo-diploma halen op niveau 4 en aansluitend doorstromen naar het hbo. Want,” verklaart hij, “je ziet dat onze innovatieve groene sector niet alleen ‘handjes’ maar ook steeds meer ‘hoofdjes’ nodig heeft. Kijk je in de tuinbouw, dan wordt uitvoerend werk steeds meer door buitenlandse werknemers gedaan en zijn er meer hoog opgeleide mensen nodig. We hebben er nu zo'n 45 in twee leerjaren. Met Edudelta hadden we al een samenwerking voor de leerroute van VM2. Met dat groene lyceum zijn we uniek binnen de VBG-wereld, maar er zijn ook andere VBG-scholen met VM2.”

“De VBG houdt zich echt niet alleen bezig met pr en meer instroom”, zeggen ze. “Maar we proberen ook inhoudelijk bij te dragen in zaken waar mensen mee bezig zijn, maar niet direct grip op hebben.”

Zo is er een gezamenlijk visiedocument, een jaarlijks activiteitenplan en een MIP (het Meerjarig Investeringsprogramma 2013-2015 dat VBG evenals de aoc's heeft neergelegd bij het ministerie). De VBG is bijzonder lid van de

AOC Raad en volwaardig lid van De Groene Tafel (het samenwerkingsplatform van de groene kennisinstellingen). Daarnaast is de VBG betrokken bij Voorop in de Vergroening.

Intersectoraal

Een opvallend verschijnsel is de doorstroom van de groene afdelingen van de VBG naar groen mbo op aoc's. Die bleek na onderzoek vorig jaar gemiddeld 37 procent te zijn, hoger dan bij het vmbo-groen op de aoc's zelf, want daar is dat ongeveer 30 procent. Voor die verschillen tussen VBG en aoc's en tussen scholen onderling, zijn allerlei verklaringen te bedenken, zoals beschikbaarheid van scholen en motivatie voor groen. “Je ziet dat in het noorden en zuiden de doorstroom hoger is”, zegt De Jong. “We denken dan dat het te maken heeft met de verstedelijking. Je zou kunnen verwachten dat als we ons oriënteren op stadslandbouw – urbaan groen – dat een aantrekkelijke functie kan hebben.”

Behalve urbaan groen zijn er meer speerpunten voor de VBG. Wat kunnen de groene afdelingen bijvoorbeeld met het nieuwe intersectorale programma? Een programma waarin vmbo'ers een opleiding krijgen met behalve in andere sectoren ook een basis in groen. Het VBG-bestuur verwacht veel van het programma en haar rol daarin. “We zijn misschien een kleine speler,” zegt Koelinga, “maar we zijn groot omdat we al die scholengemeenschappen achter ons hebben.” “Met dat programma kunnen nog veel meer leerlingen in het vmbo in aanraking komen met groen”, denkt De Jong.

“Het zou natuurlijk mooi zijn als alle leerlingen in het vo iets met groen doen”, vervolgt Koelinga. “Maar wat wij willen, is jongeren motiveren voor groen. En wat voorop staat is dat ze na het vmbo een bewuste keuze maken: past werken in het groen wel bij mij?” “Uit onderzoek blijkt dat 14 procent van de jongeren in het vmbo potentieel interesse heeft in groen”, zegt De Jong, “maar we realiseren in Nederland op dit moment slechts 4 procent.” De toekomst biedt volgens hen volop perspectief. “Over tien jaar bestaan we zeker nog. We zijn als vereniging ook niet afhankelijk van de overheid voor financiering. We worden als bestuursleden gefaciliteerd vanuit de eigen school. Wij zijn eigenlijk al een netwerkorganisatie zoals de AOC Raad nu moet worden: wij kunnen verder met wat we hebben.” ■

Kijk voor links bij dit artikel op www.groenonderwijs.nl > vakblad editie 4